

Adviesnota PHO (concept)

Vergadering: PHO Leefomgeving
Datum: 22 mei 2019
Tijd:
Agendapunt: 14

Portefeuillehouder: dhr. E. Jaensch

Auteur: dhr. F.H. de Lorme van Rossem		<u>Akkoord</u>
Afdeling: strategische eenheid		d.d.
Bijlage: Ja	Portefeuillehouder Financiën Paraaf secretaris	d.d.

Onderwerp: huisvesting arbeidsmigranten

Discussiepunten:

Meningsvormend te discussiëren over (de gewenste vorm van) een gezamenlijke gemeentelijke aanpak huisvesting arbeidsmigranten. Vraag is wat hebben we nodig op welk niveau: lokaal, (sub-)regionaal en provinciaal?

Inleiding:

De Nederlandse arbeidsmarkt heeft een steeds grotere behoefte aan arbeid die geleverd door werknemers uit andere EU-landen. Deze medewerkers worden meestal arbeidsmigranten genoemd. De behoefte aan arbeidsmigranten is structureel, maar de werkzaamheden zijn vaak tijdelijk van aard. Gemiddeld verblijft een arbeidsmigrant 10 maanden in Nederland. Een groeiend aandeel vestigt zich langer of zelfs permanent. Voor de huisvesting van arbeidsmigranten is structureel te weinig goede woonruimte beschikbaar. Omdat het merendeels om tijdelijke huisvesting gaat, wordt dit door de markt opgelost door het aanbieden van logiesgewijze verhuur. Omdat het zowel qua ruimte als tijd ontbreekt aan voldoende locaties voor flexwoon-voorzieningen vindt logiesgewijze verhuur in toenemende mate plaats op plekken waar dit niet gewenst is: reguliere woningen, vakantieparken en op illegale locaties.

Op basis van de nationale verklaring is in Holland Rijnland in 2014 een convenant afgesloten tussen huisvesters, werkgevers- en nemersvertegenwoordigers, gemeenten en Rijk om 4.200 extra 'bedden' te realiseren voor 2018. Het ambassadeursteam - bestaand uit vertegenwoordigers van de convenantpartners- werd aangesteld als regiegroep om de voortgang aan te jagen. De rol van Holland Rijnland hierin was beperkt tot de rol van secretaris van het ambassadeursteam toen hier een vacature ontstond. In 2018 is gebleken dat ± 1.400 bedden in het zicht van het ambassadeursteam zijn gerealiseerd. Omdat het convenant ten einde liep en het effect van de inzet beperkt was, heeft het ambassadeursteam besloten te stoppen. Huisvesters geven aan dat de behoefte aan bedden onveranderd groot is (3.500-5.000 bedden actueel tekort) en dringen aan op een nieuw regionaal convenant. Vraag is of gemeenten behoefte hebben aan een regionale aanpak en zo ja, welke vorm deze dient te krijgen.

Beoogd effect: duidelijkheid of en zo ja welke gezamenlijke gemeentelijke samenwerking gewenst is om de vraag naar (locaties voor) huisvesting van arbeidsmigranten te adresseren.

Argumenten:

1.1 provincie Zuid-Holland dringt aan op regionale aandacht voor dit onderwerp

De provincie wil met een tweejarig programma starten om het aantal bedden voor arbeidsmigranten aanzienlijk te vergroten. Het programma wordt mogelijk in de vorm van pilots opgezet. In pilots is aandacht voor alle elementen van integrale aanpak langs lijnen wonen, ruimtelijke ordening en economie: registratie, handhaving, politiek draagvlak, besluitvorming, vergunningen, huisvestingsvormen, provinciaal en gemeentelijk beleid. Gemeenten dienen in de Regionale WoonAgenda aan te geven welk beleid zij hanteren om te voorzien in huisvesting arbeidsmigranten.

1.2 gemeenten dringen aan op afstemming in de (sub-)regio

De ambitie uit het convenant 2014-2018 is niet behaald. Uitzendbureaus en professionele huisvesters becijferen dat de vraag zelfs is toegenomen: 3.500-5.000 bedden tekort in regio Holland Rijnland. Het bestaande beleid verschilt per gemeente en heeft daarmee verschillend effect op het aantal gerealiseerde initiatieven. Hierdoor kan het idee ontstaan dat je 'bouwt voor de burens'. Katwijk, de Bollenstreek (Noordwijk(erhout) en HLT), Kaag en Braassem en Alphen aan den Rijn hebben de afgelopen jaren beleidsregels opgesteld voor de huisvesting arbeidsmigranten. De gemeenten in de Leidse regio hebben geen specifiek beleid.

1.3 kennis van dit thema is in ontwikkeling

Wanneer we spreken over arbeidsmigranten zijn verschillende inzichten over definities en aantallen. Ook de meetmethodiek is nog niet helder. Daarnaast is het de vraag of er voldoende handhavinginstrumenten zijn om de huisvesting in goede banen te leiden. Andere risico's zijn ondermijning, mensenhandel en kwaliteit van de huisvesting en locatie.

Kanttekeningen/risico's:

1.1 vraagstuk concurreert met andere ruimtevragers

Huisvesting van arbeidsmigranten vraagt om ruimte. Gemeenten zien zich momenteel geconfronteerd met meer ruimtevragers: woningbouw, economie, energietransitie, mobiliteit en natuur & landschap. Er is behoefte aan een integrale ruimtelijke afweging. Ook dat vraagt tijd en heeft het risico in zich dat dit vertragend werkt op het vinden van noodzakelijke oplossingen. Bovendien is er niet altijd helderheid of gemeentelijk en provinciaal beleid in elkaars verlengde liggen.

Financiën:

Holland Rijnland agendeert dit onderwerp vanuit haar platformfunctie m.b.t. wonen en economie. Ondersteuning van het ambassadeursteam heeft in de periode 2016-2018 binnen de begroting Holland Rijnland plaatsgevonden vanuit de platformuren voor wonen. Indien besluitvorming plaats vindt over gemeentelijke samenwerking m.b.t. huisvesting arbeidsmigranten moet worden bezien welke inzet hiervoor voorzien is bij gemeenten en/of regio, en of dit om extra middelen dan de beschikbare inzet vanuit platformuren wonen van Holland Rijnland vraagt.

Planning:

22 mei 2019: bespreking door het PHO economie en leefomgeving over de huisvesting arbeidsmigranten.

Medio mei-juni: terugkoppeling resultaat PHO aan provincie Zuid-Holland, afstemming deelname aan pilot provincie Zuid-Holland en afstemming resultaat PHO op provinciale programma huisvesting arbeidsmigranten.

Communicatie:

In deze fase van meningsvorming is nog geen externe communicatie voorzien.

Evaluatie:

Indien tot een regionale aanpak besloten wordt zal in het PHO van 25 september 2019 terugkoppeling plaats vinden van de gezette stappen.

Bijlagen:

14b. Bespreeknotitie huisvesting arbeidsmigranten 22 mei 2019